

Posudek oponenta diplomové práce na téma:
Hračka, technologie a výchova

Autor práce: Bc. Kamila Buriánková
studijní program: (N7501) Studijní obor: Pedagogika - Učitelství pro mateřské školy
Vedoucí práce: Mgr. Helena Kafková. Ph.D.
Oponentský posudek vypracoval: MgA. Jan Pfeiffer

Teoretická část práce:

V úvodu práce autorka uvádí svůj osobní zájem na zvoleném tématu - promítání vztahů a pocitů dítěte do svého blízkého předmětu - panenky, tím v samém úvodu klade důraz na sociální aspekt zvoleného fenoménu. V teoretické části práce se autorka zabývá velmi důkladně historií panenky na našem území. V historii názvu autorka dochází k zajímavému objevu, že v etymologických slovnících pro slovo panenka se původně užívalo slovo loutka - prvotně vyráběná z lýka. Dále vysvětluje, že slovo panenka je až označení novodobější. V historii panenky vhodně uvádí příklady kdy byla panenka součástí uměleckého díla, jak je to mu například bylo v uváděné práci Pietera Bruegla. Následně se autorka důsledně věnuje popisu staré řemeslné výroby a nahrazení masovější výrobou. 20 století. V dalších podkapitolách se autorka dostatečně důkladně věnuje rozličným kontextům spojených s panenkou např. ekologii, genderu atd., tím své téma dostatečně ukotvuje a definuje. V závěru oceňuje shrnutí teoretické části s důrazem na hlavní zjištění a to že se panenka globalizovala a její hodnota se proměnila v tržní a rukodělnost a osobní příběh se ztrácí. Autorka tedy dochází k závěru, že obnova vlastnoruční výroby na míru je stále tou pravou cestou. Ocenil bych část věnující se používání panenek v současném umění.

Praktická část práce:

Autorka ve svých postupech v praktické části vycházela ze svého pozorování a z učitelské praxe. V popisu tvorby první panenky autorka poutavě líčí vývoj ve kterém získala k tvořené panence citový vztah a opatrovnické tendence - vhodně odkazuje na pojem Antropomorfismus. Autorka se díky poznatkům s teoretické části inspirovala i v praktické části, např. výrobou medvídků jako zástupce panenky u chlapců. Zajímavé jsou rovněž odkazy i citace z Waldorfské pedagogiky, které nabádají až k rituální výrobě a citlivému budování vztahu k panence a tím i zjemňování sociálních dovedností dětí. V další části nás autorka seznamuje s vlastními kategoriemi panenek, které vychzejí z její zkušenosti z tvorby. Zajímavým bodem ve zmíněných kategoriích jsou panenky inspirované pop kulturou - super Hrdinové, v této části spatřuji zajímavou konjunkci mezi osobní prožitkem - rukodělnou panenkou a masovou kulturou. Autorka představuje zdokumentované panenky v mnoha provedeních a technikách, vždy uvádí čas na výrobu - ideální věk dítěte pro který by měla být panenka určena a další praktické informace. Vytváří tak osobitou řadu inspirací i rekapitulaci možností jak panenky vytvářet. V podkapitole "Předávání papneky" citlivě a přesně popisuje okolnosti za jakých se panenky k dětem dostávají a klade důraz na rituálnost a závažnost tohoto momentu.

Didaktická část práce:

Autorka přestavuje dvě vybrané třídy ve školce, ve které se rozhodla zrealizovat výzkum. Děti do procesu tvorby přivádí již od počátků a volí háčkovanou techniku, nechává děti spontánně navrhovat barvy a jednotlivé detaily. Následuje popis jakým způsobem měli o Prince, jak jej pojmenoval děti zájem, autorka si všímá četnosti zájmu a způsobu her. Celkově je z celé práce cítit osobní zaujetí pro zvolené téma. Teoretická pasáž je dobře odvedená a důsledně ohledává a mapuje, stejně tak i praktická část autorka dokazuje množstvím odvedené práce svůj entuziasmus pro téma. Ocenil bych pokud by pozorovaných tříd bylo více a způsobu přijetí a osvojení proběhlo v delším časovém rozpětí.

Doporučuji k obhajobě
Navrhovaná známka: 2

MgA. Jan Pfeiffer

Otázka k obhajobě:

1. Uveďte alespoň dva příklady kdy byla panenka použita v současném umění. 1 x český a 1x světový příklad
2. Některé Vámi vyrobené panenky mají multikulturní charakter, jak by jste tento fenomén popsala a jaké jsou jeho sociální možnosti v mateřských školách?
3. Jak by jste dále pokračovala v upevnění a vytváření vztahu dětí ve školce k panence?